Stockholms universitet

Studie- och yrkesvägledarprogrammet termin 5

Datum: 2024-09-12

Studiehandledning

Handledd professionspraktik II (7,5 hp)

UCSY16

Campus & Distans

Höstterminen 2024

Kursansvariga: Aino Collmar och Annika Davén

Institutionen för pedagogik och didaktik

Stockholms universitet
Institutionen för pedagogik och didaktik
106 91 Stockholm

Besöksadress:
Frescativägen 54
www.edu.su.se

Telefon: 08-16 20 00 (vxl)

Inledning

Handledd professionspraktik II, 7,5 hp, ges som en av två delkurser inom kursen *Karriärvägledningens teori, metod och praktik II* (UCSY16, 15 hp). *Undervisning, kommunikation och karriärlärande* (7,5 hp) är den andra teoridelkursen. Båda kurserna behandlar lärande i relation till undervisning, kommunikation och karriärvägledning. Praktiken har fokus på tillämpning av kommunikation och pedagogiskt ledarskap i större och mindre grupper i form av karriärundervisnings-, informations- och gruppvägledningsaktiviteter.

Kontaktuppgifter

För frågor om praktikkursens innehåll: Tel: 08-120 76 323 aino.collmar@edu.su.se

För funderingar som uppstår under praktikens gång: Tel: 08-120 763 32 annika.daven@edu.su.se

Frågor om praktikplacering och blanketter: Tel: 08-163062 syv@edu.su.se

Kursens upplägg och innehåll

Delkursen, som är nära kopplad till delkursen *Undervisning, kommunikation och karriärlärande*, är förlagd till en arbetsplats och genomförs under handledning. Delkursens inriktning är mot undervisning och kommunikation för karriärlärande och pedagogiskt ledarskap. Under praktiken deltar studenten i verksamheten och genomför aktiviteter med inriktning mot karriärlärande i större och mindre grupper under handledning. I kursen ingår att planera och genomföra undervisning och information avseende karriärrelaterat innehåll i större grupper samt att genomföra gruppvägledning. I delkursen ingår studieuppgifter som genomförs på praktikplatsen i syfte att stödja studentens lärande och professionsutveckling.

Praktikhandledaren informeras om praktikens upplägg genom detta dokument. Praktikhandledaren förväntas ge en bild av sin verksamhet och bjuda in till samtal kring densamma samt bidra till att studenten ska kunna genomföra de uppgifter som ingår i praktiken. I handledaruppdraget ingår även att närvara vid minst **tre** karriärundervisnings- eller informationstillfällen samt ge konstruktiv återkoppling gällande alla tillfällen, såväl inför som efter praktikuppgifternas genomförande (se förslag på återkoppling i Bilaga 2). Studenten förväntas vara aktiv och i samverkan med sin handledare ansvara för att både övergripande och i detalj planera och genomföra sina praktikuppgifter.

Praktikhandledaren har även en aktiv roll i att kontinuerligt och tillsammans med studenten avsätta tid för att tillsammans gå igenom och planera så att studenten kan nå de lärandemål som uttrycks i kursens förväntade studieresultat (se sid 3). Här bör uppmärksammas i vilka sammanhang och på vilket sätt som det framkommer att studenten uppfyller de olika målen. Om student och handledare en bit in i praktiken upplever att studenten inte fått möjlighet att visa eller har brister när det gäller något av målen är det viktigt att praktikhandledaren tillsammans med studenten planerar och fokuserar fortsättningen av praktikperioden utifrån detta. Är handledare och student osäkra på om målen är uppfyllda inför det examinerande samtalet, bör tilldelad examinator från studie- och yrkesvägledarutbildningen kontaktas. Praktiken är på heltid och studenten behöver avsatt tid till förberedelse inför undervisning/information och gruppvägledning.

Förväntade studieresultat

För godkänt resultat på delkursen *Handledd professionspraktik II* ska studenten kunna:

- planera och genomföra undervisning och informationstillfällen avseende karriärrelaterat innehåll anpassat till individers och gruppers behov och förutsättningar,
- genomföra gruppvägledning,
- reflektera kring sitt pedagogiska ledarskap och interaktionen med grupper och individer,
- visa de kommunikations- och samarbetsförmågor som krävs för att genomföra praktiken,
- visa självkännedom och medvetenhet om egna attityder och värderingar gentemot individ och samhälle utifrån ett verksamhetsanknutet och professionsinriktat värdegrundsperspektiv,
- identifiera sitt eget behov av utveckling för att öka sin professionella vägledarkompetens.

Examination

Praktiken examineras genom ett examinerande trepartssamtal
Under samtalet som leds av lärare på studie- och yrkesvägledarprogrammet deltar både student och praktikhandledare. Samtalet utgår från de förväntade studieresultaten och betygskriterier för godkännande av praktiken.

1. Under samtalet kommer studenten att få berätta om sin praktikplats och om praktiken. Handledaren berättar om planeringen och vad handledarrollen har inneburit. Tillsammans talar handledare och student kring hur återkoppling givits och tagits emot under praktiken.

2. Inför det examinerande samtalet ska studenten välja ut ett karriärundervisningstillfälle som han/hon vill reflektera kring. Studenten ska visa att hen kan resonera kring målgrupp, innehåll och metod. Vad gick bra och varför, vad hade du kunnat utveckla, hur då? Den examinerande läraren kommer att lyssna och ställa följdfrågor.
   Handledaren får komplettera.

3. Under samtalet kommer även de förväntade studieresultaten att gås igenom. Därför är det viktigt att student och handledare i förväg har gått igenom och samtalat kring dessa. Studenten uppmuntras att reflektera kring och ge exempel på situationer där de olika förväntade studieresultaten varit aktuella.

Betyg och betygskriterier

Som betyg på delkursen *Handledd professionspraktik II* används betygsskalan Godkänd och Underkänd. För betyget U gäller att studenten gör om praktiken helt eller delvis. Antalet tillfällen för att bli godkänd är begränsat till två.

En student kan i undantagsfall i förtid tvingas avbryta praktiken om:

I. Studenten uppträder synnerligen olämpligt alternativt om studenten visar prov på grov oskicklighet.
II. Studenten väsentligen bryter mot ingångna avtal eller gällande regelverk som berör praktiken. Studenten ska vid dessa fall underkännas på kursen och informeras om underkännandet i ett samtal. Orsaken till att praktiken avbrutits ska protokollföras. Studenten ska även informeras om möjligheten att kontakta Stockholms universitets studentkår för att få stöd av kårens studentombud. Riktlinjer för disciplinärenden vid Stockholms universitet återfinns i Regelboken.

Vid underkännande på grundval av praktikhandledarens skriftliga omdöme av studentens prestation eller om studenten inte slutför påbörjad praktikkurs, har studenten rätt att genomföra samma praktikkurs ytterligare en gång, dock inte fler än två gånger sammanlagt. Ytterligare tillfälle till examination erbjuds senast nästa gång kursen ges. Om synnerliga skäl föreligger kan studenten ansöka hos fakultetsnämnden om att få genomföra kursen ytterligare en gång. Om studenten inte slutför påbörjad praktikkurs inom angiven tidsram ska inget betyg sättas på kursen, dock ska en notering om att ett av två tillfällen är förbrukat göras på kursen i Ladok.

Samarbete och kontakt med utbildningsanordnaren
Inför praktiken kommer information om praktikens innehåll och utformning samt kriterier för godkännande av praktik skickas ut till handledaren via mejl. Kontakt med kursansvarig kan ske via telefon eller mejl (se ovan) vid behov under praktiken.

Vid praktikens början har **handledare och student/er ansvar att ta kontakt med sin utsedda examinerande lärare** för att boka in ett trepartssamtal fysiskt på plats hos handledaren eller via Zoom. Trepartssamtalet bör ske under slutet av praktikperioden. Under samtalet ska den studerande, handledare och lärare från Stockholms universitet bl.a. tillsammans gå igenom de förväntade studieresultaten för praktiken (se ovan). Samtalet är examinerande och tar ca 45-60 minuter att genomföra. Inför detta samtal är det viktigt att studenten har förberett sig och att student och handledare i förväg har aktualiserat kriterierna (se information mer om det examinerande trepartssamtalet på sida 3).

Om studerande och handledare behöver stöd av lärarna på utbildningen
Studerande och handledare är naturligtvis välkomna att själv ta kontakt med universitetet om frågor eller funderingar uppkommer under praktikperioden. Tveka inte att omedelbart höra av er till utsedd examinator om det uppstår problem som ni gemensamt inte själva kan hitta lösning på. Det är särskilt viktigt om det råder oklarheter kring bedömningen när det gäller godkännande kriterierna.

Kursvärdering
Kursen utvärderas genom en digital enkät som blir tillgänglig vid kursens slut. Länk till kursvärderingen läggs ut på Athena.

Praktikuppgifter

Uppgift 1 - **Avtal mellan student och handledare**

Syfte
Avtalet mellan student och handledare syftar till att underlätta samarbetet under praktiken. Avtalet är informellt men ska innehålla frågor om vad praktiken ska och kan innehålla, hur praktikuppgifter kan genomföras och framförallt är det viktigt att ni ta er tid att tala igenom vilka förväntningar ni har på varandra i rollerna som student och handledare.

Tillvägagångssätt
Studenten och praktikhandledare skapar ett avtal som kan ligga till grund för ert samarbete. Om ni är två studenter på samma praktikplats gör ni varsitt avtal. Förslag på punkter som kan ingå (för mall, se Bilaga 1):

- Vad är studentens och handledarens förväntningar kring innehåll och målsättning för praktikperioden?
- Praktiska frågor? Tider, rum, kontaktuppgifter mm.
- Vad är studenten och handledarens förväntningar på varandra? Hur ser rollfördelning ut mellanhandledare och studerande? Vem tar ansvar för vad? Osv.
- Hur ska återkoppling på karriärundervisningsövningar se ut? När? Var? Hur?
- Hur ska uppföljning av samarbetet mellan er ske? När?

Redovisning: *Lägg avtalet i inlämningsmapp på Athena en vecka efter praktikstart. Döp dokumentet till Avtal.*

Uppgift 2 Loggbok

Varje student ska individuellt föra loggbok med reflektioner under praktiken och du bestämmer själv hur den ska utformas och hur ingående den ska vara. Exempelvis kan du skriva, göra tankekartor, punktlista, Excel-tabeller eller göra på något annat som funkar för dig. Loggbokens primära mål är att göra praktikupplevelsen synlig och överskådlig för dig som student. Loggboken blir ett sätt för dig att reflektera kring teori och praktik och hur de samspelar samt att den skapar förutsättningar för relevant och värdefullt lärande under praktiken kopplat till det du lärt dig i teorin. Genom regelbunden reflektion får du nya insikter kring hur individer agerar i olika situationer och därmed utvecklas du i yrkesrollen.

Förslagsvis reflekterar du i loggboken efter varje undervisning och gruppvägledningstillfälle. Exempel på frågor du kan reflektera kring:

- Vad gjorde du?
- Vad fungerade bra och varför?
- Vad kunde gjorts annorlunda?
- Hur togs det emot och vad kan förbättras till nästa tillfälle?
- Vilken feedback fick du från handledare och/eller lärare i rummet?
- Vad är dina styrkor som pedagogisk ledare i grupp och vad kan du utveckla?
- Egna reflektioner/funderingar som uppkommit i samband med återkoppling från din handledare.

Loggboken är obligatorisk och utgör ett bra stöd för dig vid det examinerande trepartssamtalet och när du ska delta i de olika muntliga seminarierna efter praktiken i **delkursen** *Undervisning, kommunikation och karriärlärande* (se separatstudiehandledning för nämnda delkurs).

Redovisning: *Valda utdrag från loggbok, 1-3 s. (ca) lämnas i avsedd mapp märkt "utdrag loggbok" på Athena vid praktikens slut.*

Uppgift 3 Auskultationer (Att lyssna och iaktta)

Syfte
Genom att iaktta pedagoger ska studenten bli bekant med och reflektera kring former för såväl kommunikation och samverkan. Dessa tillfällen ska ge en bakgrund till de egna karriärundervisnings-/informations- och gruppvägledningstillfällen som studenten själv kommer att genomföra under praktiken.

Tillvägagångssätt
På praktikplatsen ska studenten auskultera vid sammanlagt **fem** kommunikations-/lektions-/lärtilllfällen. Studenten väljer tillsammans med handledaren ut tillfällen att auskultera vid så att en allsidig bild av den variation som kan råda på praktikplatsen kommer fram. Helst ska de flesta tillfällen ledas av någon annan än praktikhandledaren. Auskultationerna sker lämpligast i början av praktiken och bör planeras tillsammans med handledaren. Under auskultationen ska studenten iaktta och reflektera kring målgrupp samt former, innehåll, syfte och metoder för kommunikation och lärande. Om det finns möjlighet bör studenten även samtala med den undervisande läraren/gruppledaren kring dessa frågor.

Redovisning: *genom redogörelse under **trepartssamtalet**. Använd loggboken som ett strukturerat stöd för dina tankegångar under den muntliga redovisningen.*

Uppgift 4 Gruppvägledning

Syfte
Syftet med uppgiften är att studenten ska pröva gruppvägledning som metod samt träna och reflektera kring sitt pedagogiska ledarskap.

Gruppledarskap
Gruppledare kan vara studenten ensam, studenten tillsammans med en studiekamrat, studenten tillsammans med sin handledare eller studenten tillsammans med någon annan på praktikplatsen. Alternativt tillsammans med annan studiekamrat på dennes praktikplats.

Tillvägagångssätt
Studenten ska med hjälp av sin handledare välja ut en grupp på 5-8 deltagare. Det är viktigt att handledaren vid urvalet av gruppdeltagare är uppmärksam på att detta är en första övning för studenten i att vara ledare för en grupp. Därför bör inte gruppsammansättning utgöra en alltför utmanande uppgift för studenten som gruppledare. OBS! Syftet med gruppvägledningen är inte att gå in på känslomässigt djupa områden utan att den ska hålla sig inom området utbildning, yrken och karriärutveckling. Förslag på övningar finns i Inga Olssons bok (2009) *Utveckling i grupp.* Det är även tillåtet att använda andra källor eller hitta på egna övningar.
Inför genomförandet av gruppvägledningen ska studenten göra en planering där hen utifrån målgruppen och gruppens behov formulerar ett syfte med gruppvägledningen. Utifrån syftet planeras innehållet i en serie på tre gruppvägledningstillfällen med samma grupp av deltagare. Varje sammankomst bör omfatta ca 45-60 min. Efter varje tillfälle ska studenten göra en utvärdering av hur väl innehåll och syfte var anpassat till målgruppen. Mellan varje gruppvägledningstillfälle bör det förflyta viss tid: minst en eller två dagar. Detta för att det ska ske en process i vägledningen.

Redovisning: *genom deltagande i den muntliga examinationen på universitetet efter praktiken* i **delkursen** *Undervisning, kommunikation och karriärlärande (se separatstudiehandledning för nämnda delkurs* ***Uppgift 3: Seminarium om gruppvägledning****). Genomförs i grupp.*

Uppgift 5 Karriärundervisning/Informationstillfällen

Syfte
Dessa tillfällen ska ge studenten upprepade möjligheter att öva sig i att välja ut, designa och kommunicera karriärrelaterat innehåll med hänsyn till individers och gruppers skilda behov och förutsättningar.

Tillvägagångssätt
Under praktikperioden ska varje student genomföra handledda och utvärderade karriärundervisnings- och/eller informationstillfällen på minst 200 minuter utspridda på minst 5 tillfällen. Exempelvis kan det innebära 10 tillfällen på 20 min eller 8 tillfällen på 25 min eller 6 tillfällen på 20 min eller 5 tillfällen på 40 min. Ni kan också variera så att olika tillfällen är olika långa, det viktigaste är att ni får upprepade tillfällen att öva på och att dessa tillfällen totalt sätt når 200 minuter (dvs 3 timmar och 20 minuter)
Om tillfällena har en undervisande karaktär eller är mer inriktat på information bestäms av studenten tillsammans med handledaren utifrån praktikplatsens beskaffenhet och målgruppens behov. Dock ska **ett av dessa** undervisnings/informationspass vara utformat utifrån ett tydligt normkritiskt perspektiv och anpassat till den målgrupp du har på praktiken och det ska handla om könsskillnader kopplat till val av utbildning och arbete.
För de studenter som genomför sin praktik tillsammans med en studiekamrat kan detta innebära att man samarbetar vid planering och genomförande av undervisningen och delar upp tiden mellan sig vid varje tillfälle så att båda får ta sin del av det planerade upplägget. Det kan, om så är möjligt, även vara lämpligt att studenten vid något/några tillfällen ensam får ansvar för ett eget helt tillfälle.

Innehåll
Karriärundervisningens eller informationens innehåll skall huvudsakligen inriktas mot studie- och yrkesorienterande inslag. Det kan t ex handla om gymnasieskolans utbildningar, hur man fattar beslut, genusfrågor och utbildningsval, yrken och arbetsmarknad osv. Innehållet hämtas huvudsakligen från delkurser som tidigare studerats på studie- och yrkesvägledarutbildningen. Tillfällena ska planeras och genomföras med utgångspunkt i de didaktiska frågorna: Vad ska jag undervisa/informera kring? Vem är målgruppen? Varför är innehållet viktigt för målgruppen? Hur ska det därför genomföras på bästa sätt? Hur blev det?

Praktikhandledarens roll
Efter att handledaren i förväg undersökt och därefter tillsammans med studenten valt ut målgrupper för aktiviteten diskuterar ni tillsammans fram vilka ämnen och teman som kan vara relevanta att ta upp i respektive målgrupp. Fundera även på vilka kommunikationsmetoder (Hur?) som är relevanta kopplat till ämne (Vad?) och målgrupp (Vem?). Handledaren ska vara ett stöd för studenten i planeringen av karriärundervisningen/informationen, vara närvarande vid genomförandet av minst 3 tillfällen och därefter framförallt tillsammans med studenten reflektera kring och ge återkoppling på det genomförda. Till hjälp för student och handledare finns Bilaga 2 som ger förslag på hur man kan arbeta med återkoppling.

Redovisning i två steg:

1) Under det examinerande trepartssamtalet i slutet av praktiken.

*2) Genom den muntliga examinationen när du är åter på universitetet i **delkursen** Undervisning, kommunikation och karriärlärande (se separatstudiehandledning för nämnda delkurs **Uppgift 4, Kreativ muntlig redovisning av karriärinformation/undervisning**). Genomförs i grupp.*

Uppgift 6 Normkritisk vägledning

Ett av dina undervisnings/informationspass ska vara utformat utifrån ett tydligt normkritiskt perspektiv anpassat till den målgrupp du har på praktiken och det ska handla om könsskillnader kopplat till val av utbildning och arbete. Tillvägagångsätt och innehåll (se uppgift 5).

***Redovisning:** genom en skriftlig reflekterande inlämningsuppgift.* Reflektera utifrån din loggbok som underlag över följande frågor:

- Vad valde du för tema för din normkritiska undervisning/information kopplat till kön och val?
- Hur gick dina tankar inför tillfället?
- Hur togs det emot?
- Vad blev bra och vad kunde ha utvecklats?

Formalia skriv 1,5-2 sidor max +/- 500 ord. *Lämnas i avsedd mapp märkt ”normkritisk vägledning” på Athena vid praktikens slut.*

Handledning av examinator

Syfte
Handledningstillfället ska ge studenten stöd i att uppnå det förväntade studieresultatet genom att bygga en större förståelse för vad medvetenhet innebär. Handledningen ger möjlighet till att reflektera i grupp kring den egna självkännedomen, vad egna attityder och värderingar innebär och hur det kan förstås och omsättas i din blivande professionella värdegrund och i arbetet med att relatera till en verksamhets värdegrund.

Tillvägagångssätt
Under praktiken kommer 1 tillfälle av digital reflektionshandledning i grupp tillsammans med din examinator erbjudas som stöd. Under detta tillfälle kommer följande tema bearbetas.

- Det förväntade studieresultatet **”***visa självkännedom och medvetenhet om egna attityder och värderingar gentemot individ och samhälle utifrån ett verksamhetsanknutet och professionsinriktat värdegrundsperspektiv”*

Inga förberedelser krävs och deltagandet är frivilligt.

Bilaga 1 AVTAL

Vad är studentens och handledarens förväntningar kring innehåll och målsättning för praktikperioden?

Praktiska frågor? Tider, rum, kontaktuppgifter mm.

Vad är studenten och handledarens förväntningar på varandra? Hur ser rollfördelning ut mellanhandledare och studerande? Vem tar ansvar för vad? Osv

Hur ska återkoppling på karriärundervisningsövningar ske? När? Var? Hur?

Hur kontrollerar vi att vi arbetar mot uppsatta mål?

Uppföljning av samarbetet mellan handledare och student. När och hur?

Under praktiktiden skall ovanstående gälla mellan parterna handledare och praktikant, om oklarheter uppstår kan båda parter hänvisa till AVTALET och denna överrenskommelse.

Underskrift handledare Underskrift praktikant

---------- ----------

Bilaga 2

Några exempel på vad man kan ha i åtanke när du som handledare lyssnar på, reflekterar kring och ger återkoppling på undervisnings- och informationstillfällen:

1. Helheten
   Struktur
   Röd tråd
   Början, avslut

2. Kroppsspråk
   Förhållande till hjälpmedel och manus
   Kontakt med åhörarna

3. Gick budskapet fram?
   Språket
   Tydlighet

4. Anpassning till målgruppen
   Mål och syfte
   Uttalat/outtalat
   Uppnåddes det?

Bilaga 3 - Matris för betyg godkänd på handledd professionspraktik II examinerande trepartssamtal

DATUM:	**Didaktisk/metodisk kompetens (deltagarperspektiv)**	**Relationell/kommunikativ kompetens (deltagarperspektiv)**	**Analytisk/reflekterande kompetens (åskådarperspektiv)**
GODKÄND 1 2 3	**1**. Den studerande väljer ut och designar, planerar karriärinformation samt grupp-vägledning som är lämpliga för eleverna och/eller är anpassade till målgrupp/anvisning. Den studerande formulerar tydligt utförda uppgifter. Den studerande har valt metod som är ändamålsenliga och anpassade till eleverna.	**2.** Den studerande visar öppenhet för att etablera kontakt och föra dialog med eleverna/samarbeta övriga anställda och studenten visar medvetenhet om hur det egna agerandet och sin egen kommunikation påverkar och mottas av grupper och individer. Studerande kan uttrycka sig tydligt i tillräcklig grad (muntligt eller skriftligt) i kommunikationen med eleverna/klienterna/ samt övriga på praktikplatsen.	**3**. Den studerande visar förmåga eller ambition att ställa frågor samt svara på frågor runt sin egen praktik eller verksamheten i stort utifrån ett verksamhetsanknutet och professionsinriktat värdegrundsperspektiv. Visar förmåga att reflektera kring sitt eget agerade och sin egen kommunikation, samt visa medvetenhet och självkännedom om hur detta påverkar och mottas av grupper och individer.
Kommentar			

Bilaga 4 – Checklista för handledare

- *Skriv avtal med din praktikant och gå igenom vilka förväntningar ni har på varandra under praktiken.*

- *Var lyhörd för din praktikants behov av mer eller mindre stöd.*

- *Ta er tid att läsa igenom uppgifter i praktikstudiehandledningen tillsammans och planera hela praktiken och gör avstämningar på vägen för förändringar som sker på vägen.*

- *Tänk på att du kommer behöva tid för dina arbetsuppgifter under praktikperioden, så planera in tid när studenten arbetar på egen hand med praktikuppgifter på tidpunkter som passar ditt schema.*

- *Ge praktikanten tid för inplanerad reflektion/utvärdering tillsammans med dig.*

- *Kontakta kursansvarig lärare på Stockholms universitet om frågor eller funderingar uppkommer.*

- *Delta gärna på handledarträffar som Stockholms universitet anordnar.*

- *Gå igenom avsnittet som står här i studiehandledningen inför det examinerande trepartssamtalet tillsammans med studenten samt bilaga 2 (Matris för godkänt)*

- *Ha roligt tillsammans!*